

XVI Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка

Завдання четвертого (фінального) етапу для учнів 5 класу

Напишіть есе на тему «Український пейзаж у Шевченкових барвах». Опишіть красу рідної природи, використовуючи Шевченкові образи, лексику та цитати з творів. Поміркуйте, які рослинні образи у творчості поета стали символами. Орієнтовний обсяг роботи: 1 стор. 24 бали (12 балів – зміст, 12 балів – мовне оформлення)

Завдання четвертого (фінального) етапу для учнів 6 класу

Український поет Євген Маланюк вважав творчість Тараса Шевченка джерелом сили та орієнтиром у боротьбі за державну самостійність. Він зазначав, що «Дух Нації був Шевченком переданий не лише поколінню “живих”, а й поколінням “ненароджених”». Напишіть листа наступним поколінням українців – дітям майбутнього, розкажіть про Тараса Шевченка та його творчість, чому його настанови такі важливі для нашого народу. Наведіть кілька рядків вашого улюбленого вірша великого Кобзаря та поясніть, чому саме ці слова ви обрали. Орієнтовний обсяг роботи: 1 стор. 24 бали (12 балів – зміст, 12 балів – мовне оформлення).

Завдання четвертого (фінального) етапу для учнів 7 класу

Тарас Шевченко відомий усьому світові завдяки своєму письменницькому спадку. Проте не менш вагомим є його внесок в образотворче мистецтво. Розгляньте репродукції картин Тараса Шевченка. Яка сподобалась вам найбільше? Опишіть ваше враження від зображеного на цій картині. Які почуття вона викликає? Які барви використовує художник, як вони передають настрій картини? Які вірші або рядки великого українського поета спадають на думку, коли ви дивитеся на картину? Поясніть ваш вибір. Яку сучасну проблему може символізувати це полотно? Орієнтовний обсяг роботи: 1–1,5 стор. 24 бали (12 балів – зміст, 12 балів – мовне оформлення).

Селянська родина (1843 рік)

На пасіці (1843 рік)

Катерина (1842 рік)

Завдання четвертого (фінального) етапу для учнів 8 класу

Багато віршів Тараса Шевченка покладено на музику. Звучать вони на великих концертних сценах у виконанні відомих академічних співаків. Проте й сучасні виконавці пісень віддають шану великому поетові (наприклад, Кузьма Скрябін, Артем Пивоваров і Надія Дорофєєва). Напишіть пост для соціальних мереж про актуальність поезії Тараса Шевченка. Зацікавте своїх однолітків його творчістю, прорекламуйте улюблений вірш українського генія. Поміркуйте, що робить Шевченкові слова «вічними»? Доведіть, що й сьогодні теми, які порушував у своїх творах великий Пророк, не втратили актуальності. Наведіть приклади. Орієнтовний обсяг роботи: до 1,5–2 стор. 24 бали (12 балів – зміст, 12 балів – мовне оформлення).

Завдання четвертого (фінального) етапу для учнів 9 класу Подумайте над словами відомого українського літературознавця Івана Дзюби: «Шевченко – це не тільки те, що вивчають, а й те, чим живуть». Власні міркування запишіть у формі есе. Орієнтовний обсяг роботи: до 1,5–2 стор. 24 бали (12 балів – зміст, 12 балів – мовне оформлення).

Завдання четвертого (фінального) етапу для учнів 10 класу

Український драматург Олександр Хоменко висловив контрверсійну думку, що творчість Тараса Шевченка слід вивчати на уроках історії України, а не літератури. Напишіть есе на тему «Тарас Шевченко: поет, пророк чи літописець нації?». Проаналізуйте ключові історичні сюжети, що відображені у творчості Тараса Шевченка. Висловіть власну аргументовану позицію щодо доцільності вивчення творчості Шевченка переважно на уроках історії чи літератури. Орієнтовний обсяг роботи: 2–3 стор. 24 бали (12 балів – зміст, 12 балів – мовне оформлення).

Завдання четвертого (фінального) етапу для учнів 11 класу

Одним із основних мотивів поезії Тараса Шевченка є боротьба за історичну правду. Поета по праву можна назвати першим викривачем російської імперської пропаганди. Поміркуйте, як Шевченкова творчість пов'язана з темою сучасних інформаційних війн. Чому поетичне, непідкупне слово Кобзаря є найсильнішою зброєю проти хайпу та фейків. Запропонуйте сучасній молоді практичні кроки протистояння медійним маніпуляціям. Наведіть цитати з творів Шевченка, поясніть ваш вибір. Орієнтовний обсяг роботи: 3 стор. 24 бали (12 балів – зміст, 12 балів – мовне оформлення).

Завдання четвертого (фінального) етапу для студентів закладів професійної освіти

У лютому 2025 року Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка Національної академії наук України презентував чергові видання у серії «Бібліотека українського воїна». Першим виданням у цьому циклі був «Кобзар» Тараса Шевченка. Поміркуйте, як ідеї, образи та мотиви поезії Тараса Шевченка перегукуються із сучасною боротьбою українського народу за незалежність. Як поезія великого Пророка надихає воїнів, волонтерів та весь народ на захист Батьківщини. Розкрийте образ українця-патріота у Шевченковій поезії та його співзвучність сучасному українському захисникові. Свої роздуми запишіть у формі есе. Орієнтовний обсяг роботи: 3 стор. 24 бали (12 балів – зміст, 12 балів – мовне оформлення).

Завдання четвертого (фінального) етапу для студентів закладів вищої освіти (спеціальності гуманітарного напрямку навчання)

Постать Тараса Шевченка часто розглядається суто в контексті національного відродження, постколоніальний вимір, але його творчість має глибокий. Напишіть аналітичну статтю до науково-популярного видання на тему «Шевченко та європейський постколоніалізм», докладно зупинившись на таких питаннях у текстах поета: механізми імперської влади, відновлення історичної пам'яті, мова як інструмент свободи, синдром внутрішньої колонізованості. Орієнтовний обсяг роботи: 3 стор. 24 бали (12 балів – зміст, 12 балів – мовне оформлення).

Завдання четвертого (фінального) етапу для студентів закладів вищої освіти (спеціальності негуманітарного напрямку навчання)

У ХХІ столітті Тараса Шевченка сприймають не лише як національного пророка, а й як премодерніста, антиколоніального мислителя та багатогранного художника. Це робить його актуальним для світового культурного простору. Нове розуміння повертає Шевченка із «забронзовілого» пам'ятника у живий культурний діалог. Напишіть есе на тему «Тарас Шевченко: нове прочитання образу та творчості у ХХІ столітті». Проаналізуйте, чому виникла необхідність переосмислення постаті Кобзаря та відмови від імперських / радянських кліше. У чому полягає значення такого переосмислення для оновлення культурної пам'яті? Як молоде покоління інтерпретує постать та творчість Тараса Шевченка? Орієнтовний обсяг роботи: 3 стор. 24 бали (12 балів – зміст, 12 балів – мовне оформлення).

Завдання четвертого (фінального) етапу для студентів закладів фахової передвищої освіти (спеціальності гуманітарного напрямку навчання)

Оберіть сучасний український літературний або музичний твір, де є очевидні або латентні шевченківські мотиви, образи, цитати. Проаналізуйте, чи співзвучні ідеї поета сьогоденню. Викладіть власні міркування в есе на тему «Інтертекстуальний міст: Шевченко і сучасна українська культура». Орієнтовний обсяг роботи: 3 стор. 24 бали (12 балів – зміст, 12 балів – мовне оформлення).

Завдання четвертого (фінального) етапу для студентів закладів фахової передвищої освіти (спеціальності негуманітарного напрямку навчання)

Ідеал жінки в Шевченковій творчості – моральна чистота, внутрішня сила, материнська жертвність. Подумайте, як Шевченкове розуміння образу української жінки перегукується з реаліями сьогодення. Чому ми досі повертаємося до Шевченкових жіночих образів, чого вони можуть навчити людей XXI століття? Викладіть власні міркування в есе на тему «Сила й гідність української жінки минулого та сьогодення». Наведіть приклади сили сучасних українських жінок. Орієнтовний обсяг роботи: 3 стор. 24 бали (12 балів – зміст, 12 балів – мовне оформлення).